

Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach
Transdyscyplinarne Centrum
Badania Problemów Bezpieczeństwa
im. prof. K. Bogdańskiego

**POKONAĆ KRYZYS
– ŻYĆ BEZPIECZNIEJ**
TO BEAT THE CRISIS – TO LIVE SAFER

Monografie nr 123

Redakcja naukowa

Marian Cieślarczyk, Agnieszka Filipek
Andrzej W. Świdorski, Joanna Wązniewska

SIEDLCE 2010

Recenzent: prof. dr hab. Stanisław Sirko

Komitet Wydawniczy:

Zofia Chyra-Rolicz (przewodnicząca), Stanisław Jaczyński, Mirosław Jakubiak, Iwona Kiersztyn, Marek Kucharski, Ryszard Mojak, Ryszard Rosa, Janina Skrzyczyńska, Stanisław Socha, Janusz Toruński, Izabela Trzpił, Janusz Uchmański, Hanna Wadas-Woźny, Andrzej Wiśniewski, Krystyna Wojtczuk, Kazimierz Żegnałek

Żaden fragment tej publikacji nie może być reprodukowany, umieszczany w systemach przechowywania informacji lub przekazywany w jakiegokolwiek formie – elektronicznej, mechanicznej, fotokopii czy innych reprodukcji – bez zgody posiadacza praw autorskich.

© Copyright by

Wydawnictwo Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach,
Siedlce 2010

Monografie nr 123

PL ISSN 0860-2719

Wydawnictwo Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach
08-110 Siedlce, ul. Bema 1, tel. (025) 643 15 20
e-mail: wydawnictwo@uph.edu.pl
www.wydawnictwo.uph.edu.pl

Wyd. I. Format B-5.

Ark. wyd. 23,5. Ark. druk. 22,0.

Łamanie: Zofia Chudek (Wydawnictwo UHP)

Druk: ELPIL, Siedlce

Spis treści

Wprowadzenie	9
---------------------------	---

Kryzys ekonomiczny I dekady III Millennium – refleksje ogólne

Anna Dziurny

Idee myśli globalistycznej jako źródła inspiracji do konstrukcji modeli rozwoju gospodarczego	15
---	----

Jerzy Stańczyk

Kryzys finansowy jako wyzwanie dla bezpieczeństwa na płaszczyźnie społeczno-politycznej i w skali międzynarodowej	29
---	----

Ryszard Droba

Państwo wobec kryzysu gospodarczego – analiza prawnych instrumentów działania	39
---	----

Janusz Sztumski

Metodologiczne aspekty rozważań dotyczących bezpieczeństwa.....	49
---	----

Jerzy Kunikowski

Bezpieczeństwo, kryzysy i zagrożenia w życiu współczesnego człowieka	55
--	----

Agnieszka Filipek

Kryzys jako szansa.....	63
-------------------------	----

Zygmunt Domański

Wysiłki ONZ na rzecz utrzymania pokoju i bezpieczeństwa	69
---	----

Gospodarcze aspekty bezpieczeństwa w obliczu kryzysu ekonomicznego

Zenon Stachowiak

Kryzys gospodarczy pierwszej dekady XXI wieku jako wyzwanie, zagrożenie i szansa dla bezpieczeństwa ekonomicznego Polski	83
--	----

Zbigniew Ciekanowski

Bariery i zagrożenia bezpieczeństwa ekonomicznego Polski	105
--	-----

Marcin Brendota

Kryzysy finansowe a bezpieczeństwo państwa (streszczenie).....	119
--	-----

Kryzys ekonomiczny a bezpieczeństwo ekologiczne i zdrowotne

Mariusz Ciszek

Kultura a kryzys. Implikacje dla bezpieczeństwa ekologicznego	123
---	-----

Dariusz Sarzała

Bezpieczeństwo ekologiczne w perspektywie globalnego kryzysu gospodarczego 135

Henryk Dębowski

Kryzys gospodarczy pierwszej dekady XXI wieku jako wyzwanie, zagrożenie i szansa dla bezpieczeństwa ekologicznego 155

**Bezpieczeństwo społeczne
podczas kryzysu ekonomicznego****Joanna Ważniewska**

Znaczenie praw człowieka w dobie kryzysu globalnego 163

Aldona Izabela Trzpił

Bezpieczeństwo społeczne i jego współczesne paradygmaty 169

Jarosław Gnioska

Praktyczne możliwości zapewnienia bezpieczeństwa socjalnego na poziomie lokalnym na przykładzie dzielnicy Rembertów m.st. Warszawy 181

Jan Kuć

Kryzys widziany z perspektywy wójta gminy 201

Kazimierz Jurzysta

Bezpieczeństwo rodziny w społeczeństwie ryzyka 203

Andrzej W. Świdorski

Nadpobudliwość psychoruchowa u młodzieży czynnikiem warunkującym kryzys ich psychospołecznej tożsamości 213

**Kryzys ekonomiczny a polityczno-militarne
aspekty bezpieczeństwa państwa****Sławomir Zalewski**

Kryzys ekonomiczny pierwszej dekady XXI wieku jako wyzwanie – zagrożenie – szansa dla bezpieczeństwa politycznego 225

Stanisław Koziej

Kryzys a transformacja sił zbrojnych 237

Piotr Łuka

Policja czasu kryzysu 249

Andrzej Turek

Kształtowanie bezpieczeństwa przez dyplomację wojskową RP we współczesnych warunkach i kryzysach 255

Prakseologiczne aspekty bezpieczeństwa w sytuacjach kryzysowych

Bernard Wiśniewski, Jarosław Prońko

Reguły przygotowania organizacji do działania
w sytuacjach kryzysowych 263

Ryszard Grosset

Nowoczesne metody matrycowania jako droga do sprawnego
systemu bezpieczeństwa wewnętrznego 273

Wiesław Barszczewski

Zarządzanie w tradycyjnie i współcześnie pojmowanym
bezpieczeństwie 287

Edukacyjne i kulturowe aspekty bezpieczeństwa w kontekście kryzysu ekonomicznego

Tamara Zacharuk

Bezpieczeństwo edukacyjne osób niepełnosprawnych 295

Wanda Kamińska

Edukacja moralna jako działanie antykryzysowe 301

Beata Czełuścińska

Ochrona miejsc pamięci narodowej w Polsce 311

Zbigniew Stefaniak

Edukacja obronna studentek i studentów magisterskich
studiów niestacjonarnych w Akademii Podlaskiej
na tle kryzysu ekonomicznego RP 316

Szymon Maciołek

Wyzwania, szanse i zagrożenia dla edukacji obronnej
wynikające z kryzysu finansowego 333

Urszula Tomasiuk

Stojąc na straży najwyższych i ponadczasowych wartości.
Mazowieckie Towarzystwo Kultury – głos w dyskusji 343

Zamiast zakończenia 347

Nota o autorach 349

Contents

Introduction	9
--------------------	---

Economic crisis and the first decade of the third Millennium – general reflections

Anna Dziurny

Idea of the globalisation thought as a source of inspiration for the construction of models of economic development	15
--	----

Jerzy Stańczyk

Financial crisis as a challenge to security in terms of socio-political and internationally	29
--	----

Ryszard Droba

State and the economic crisis – analysis of legal instruments of activity	39
--	----

Janusz Sztumski

Methodological aspects of safety considerations	49
---	----

Jerzy Kunikowski

Security, crisis and risk in the life of modern man	55
---	----

Agnieszka Filipek

Crisis as an opportunity	63
--------------------------------	----

Zygmunt Domański

The UN's efforts in maintaining peace and security	69
--	----

Economic aspects of security in the face of economic crisis

Zenon Stachowiak

Economic crisis of the first decade of XXI century as a challenge, threat and an opportunity for the economic security of Polish	83
---	----

Zbigniew Ciekankowski

Barriers and economic security threats Polish	105
---	-----

Marcin Brendota

Financial crises and national security (summary)	119
--	-----

Economic crisis and ecological safety and health

Mariusz Ciszek

Culture and crisis. Implications for the ecological safety	123
--	-----

Dariusz Sarzała	Ecological safety in the perspective of the global economic crisis	135
Henryk Dębowiak	Economic crisis of the first decade of XXI century as a challenge, threat and an opportunity for environmental safety	155

Social security during the economic crisis

Joanna Ważniewska	The importance of human rights in the era of the global crisis.....	163
Aldona Izabela Trzpił	Social safety and its modern models	169
Jarosław Gnioska	Practical ability to provide social security at the local level for example the District of Warsaw Rembertów	181
Jan Kuć	The crisis as seen from the chief of a commune perspective	201
Kazimierz Jurzysta	Families security in society risk	203
Andrzej W. Świdorski	Psychomotor hyperactivity in adolescents as a factor in the psychosocial crisis of psychosocial identity	213

Economic crisis and politico-military aspects of national security

Sławomir Zalewski	The economic crisis of the first decade of XXI century as a challenge – a threat – an opportunity for the political security	225
Stanisław Koziej	Crisis and transformation of the armed forces	237
Piotr Łuka	The police since the crisis	249
Andrzej Turek	Forming the security of Poland's military diplomacy in contemporary conditions and crises	255

Praxiological aspects of security in crisis situations

Bernard Wiśniewski, Jarosław Prońko	Rules preparing the organization to act in emergency situations.....	263
--	--	-----

Ryszard Grosset	
Modem methods of matrix as a means to an efficient system of internal security	273
Wiesław Barszczewski	
Management traditionally understood and contemporary safety	287
Educational and cultural aspects of security in the context of economic crisis	
Tamara Zacharuk	
Safety education of handicapped persons	295
Wanda Kamińska	
Moral education as an anti-crisis actions.....	301
Beata Czełuścińska	
Protection of national memorial place in Poland	311
Zbigniew Stefaniak	
Education defensive graduate students and students with part time studies at the University of Podlasie in the background of economic crisis RP	316
Szymon Maciołek	
Challenges, opportunities and threats arising from education defense of the financial crisis.....	333
Urszula Tomasiuk	
The highest fire and timeless values. Mazovia Cultural Association – of voice in the discussion.....	343
Instead of the end	347
Note on the authors	349